

Prezident İlham Əliyev: “Uzun fasilədən sonra bu il birinci dəfə keçirilən “Xaribülbül” musiqi festivalı şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunub. Biz bu günü bizim qəhrəman hərbiçilərimizə borcluyuq, Azərbaycan xalqına borcluyuq. Xalq birləşdi, xalq həmrəylik göstərdi, bir yumruq kimi birləşdi və bu Qələbəni Azərbaycan xalqı qazandı. Bu, bizim hamımızın qələbəsidir”

Dövlətimizin başçısı 2021-ci il 7 may tarixli Sərəncamı ilə Şuşa şəhərini ölkənin mədəniyyət paytaxtı elan etdi. Bu Sərəncamla “Vaqif poeziya günləri” və

görə ömürlər yarımçıq qaldı, minlərlə şəhid qurban oldu Qarabağa. Elə Şuşada keçirilən “Xaribülbül” musiqi festivalının şəhidlərimizin ruhuna həsr olunmasında məqsəd də bu

uduzan yenidən məğlub olurdu, qürur duyarsa elə oradaydı-xaribülbülün yanında, əhatəsində, ondan kilometrərlə uzaqda, lakin bir ürəkdə, bir döyüntüdə, bir ritmdə

Xaribülbülün gözlərində yaş gördüm. Doğmalarını görmüşdü, anıyırdım onu. Bu, sevinc yaşı idi, o dolurdu, boşalırdı. Dünəni ilə bu gününün müqayisəsində kədərli atır, sevinci qarşılayırdı. Xaribülbülün üzü gülürdü. Bu, Üzeyirin, Natəvanın, Vaqifin, Xanın qurbətinin sona çatdığı an üçün idi. 30 ildə dağıdılmış, viranə edilmiş tarixi abidələr, məscidlər, pirlər üçün, həm də onlara yeni həyatın verilməsi üçün idi. Xaribülbül Prezident İlham Əliyevin çıxışını dinləyirdi:

taleyi öz əlində deyildi ki... Yaxşı ki dözdü, dayandı, yolunu gözlədi soydaşlarının. Budur, qayıdıb onlar, qayıdacaqlar da. Torpağı erməniyə verməyəcəkdilər ki...

Nə gözəl musiqilər səslənirdi, ilahi... Bu musiqilərlə illər öncə Ulu Öndərimizin “Arzu edirəm ki, sizinlə birlikdə gedək

Şuşaya. Gedəcəyik! İnanın ki, gedəcəyik! Şuşa Azərbaycanın gözüdür. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzi-dir” kimi inamlı fikirləri cınlayırdı qulaqlarımda. Dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyevin ata nəsihətinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı qürurlu cümlələri qarışırdı bu musiqiyə: Necə böyük inamla, necə böyük sevgi

“Xaribülbül” festivalı da bərpa olundu. Həmin il may ayının 12 və 13-də Şuşada 30 il sonra keçirilən “Xaribülbül” musiqi festivalından - 44 günlük Zəfərimizin üzerine yeni bir Zəfər əlavə edən 2 günü tarixi Zəfərimizin 5-ci ildönümü ilində xüsusi olaraq xatırlayıram: Şuşada Cıdır düzündə keçirilən festivalı televiziya vasitəsilə bir qədər doluxsuna-doluxsuna, çox qürur duya-duya, lap çox fəxr edə-edə izləmişdim. Və izlədikcə də qəlbimdə özüm-özümə söhbət də etmişdim:

30 ilin yaralarına məlhəm 44 gün

Demişdim ki, budur, 365 günü tamam olur 30 illik hicranını vüsal edən Xaribülbülün. Şuşasına onun adını deyib gələnlərin nəvəsi, Azərbaycan musiqisinin o doğma səsi ilə bir qərinəyədək çiyinə düşmüş başını qaldırdı Xaribülbül. Onu deyib gəlmişdilər. Onun hüsnünü oxşamağa, yaralı qəlbinə məlhəm olmağa, küskün könlünü almağa gəlmişdilər. 30 il əvvəl hər il adına keçirilən festivallarla erköyünlən, elə bu səbəbdən də gözü yollarda qalan Xaribülbül üçün toplaşmışdı festival iştirakçıları.

Mən də həmin 2 günə qayıdıram “Qarabağ” şikəstəsinin Şuşanın dağlarına, düzlərinə səpələnən səsinə hər daşın, qayanın, torpaqdan boylanan kiçik bir çiçəkdən, otdan tutmuş göydəki buludlara qədər “ciyərlərinə” çəkdiyini duyuram. Səmada qartalın süzməsindəki qüruru, doğma musiqini eşidib Cıdır düzünə üz tutan quşların sevincini hiss edirəm.

İkinci Qarabağ müharibəsində şəhid olan oğullarımız keçir bir-bir gözlərim önündən... Şuşadakı qəhrəmanlıqları, əlbəyaxa döyüşləri xatırlayaraq, “öldü var, döndü yoxdur!” iddiasını duyaraq yazıram. Sinələri, əlaçaqları ilə 30 ildə ot basmış, yolu, çığırtı itmiş Şuşaya yol açmalarından duyğulanaraq yazıram. Yarımçıq qalmış ömürləri, yarımçıq qalmış arzuları, diləkləri duyaraq yazıram... 44 gündə cəbhədəydik, səngərdəydik, evimizdə gözlərimiz yollarda, qulaqlarımız səsdəydi. Dünyanın hər yerindəydik, işdə, məktəbdə, hələ bir yerdəydik. Ürəklərimizdə olan isə yenə də həmişəki idi, harada olmağımızdan asılı olmayaraq eyni idi, eyni arzu: torpaqlarımızın azad olunması. Bu arzu bütün ömürlərdən, arzularından əziz idi azərbaycanlılar üçün. Ona

30 il sonrakı Xaribülbül festivalı-musiqili Zəfər

musiqinin sədaları fonunda Zəfərlə onların ruhunu bir daha müjdələmək, azad etdikləri Qarabağda səslənən musiqi ilə ruhlarını bəzəmək idi.

O dronlar, bu dronlar

44 gündə Qarabağda dronların göy üzündəki gezintisi düşməni bir-bir arıtladı kimi, festivalda səmada görünən dronlar isə Şuşanın füsunkarlığını Azərbaycan musiqisinin əsrarəngizliyi ilə birləşdirib Qarabağa, oradan Azərbaycana yayırdı. Ali Baş Komandanımız, müzəffər sərkərdəmizin, vətənpərvər gənclərin-igidlərin, mərdlərin Zəfər müjdəsini bu dəfə Şuşadan göy üzünə qalxan musiqi anladırı. Şuşanın ucsuz-bucaqsız dağ-dərələri, sıldırım qayaları bir andaca musiqini udur, sanki yox edirdi. Bu bir həsrətdən doğan acıqımı, ehtiyacımıydı? Bəli, elədir... Bir qərinəyə yaxın həsrətin bitdiyi andı o an. Doymaq istəyirdi vüsala dağlar, həsrəti bu musiqinin səsi ilə sinəsindən qoparıb atırdı dərələr. Bu musiqi yazın ən gözəl anlarını bəxş edirdi bu yerlərə. 30 ildə heç bahar görməyən, 44 gündə payızı bahar olan ellərə Sanki yaz çiçəkləri bu anı gözəlməmişlər, onların musiqinin ritmi ilə açmalarını duydum. Hər not bir çiçək, hər çiçək bir bahardır. Bu musiqi onların günəşi, suyu. 30 ildə doğmayan günəşi, susuzluqdan yanan çiçəklərinə axıb onlara həyat verən su

Göydə dronlar gəzirdi. Bu Zəfər festivalında Xaribülbülün rəqsini seyr edirdi, hafizəsinə köçürür, buradan dünyaya yayırdı. O dünyaya ki, 30 il susmuşdu. Haqq səsimizə səs verməmişdi. Ədalətə göz yummuşdu. Bu musiqi sükutun simfoniyası idi. Darmadağın edirdi o sükutu. Bütün diqqətləri Şuşaya- festivala, Zəfərin festivalına, Xaribülbülün həbsdən qurtardığı günə yönəldirdi. Xaribülbül səsləndirirdi bu simfoniyanı. Bu, Zəfər simfoniyası idi. Adı da tarixi ədalətin bərpası idi. Bu simfoniyanı dinləyən hər kəs öz payını alırdı: utanan utanırdı,

“Biz Şuşanı quracağıq, bərpa edəcəyik, mənfur düşməni isə Şuşanı dağıdırdı. İndi siz - burada olan vətəndaşlar, dostlar gəzəcəksiniz, görəcəksiniz ki, Şuşa hansı dağıntılara məruz qalıb. Amma yenə də deyirəm, biz Şuşamızı, Ağdamımızı, Cəbrayılımızı, Füzulimizi, Zəngilanımızı, Qubadlımızı, Laçınımızı, Kəlbəcərimizi qəlbimizdə yaşatmışdıq. Dağıdılmış məscidləri biz bərpa edəcəyik, amma o məscidlər işğal dövründə bizim qəlbimizdə ucaldılmışdı. İndi isə biz burada, Cıdır düzündə - hər bir azərbaycanlı üçün müqəddəs olan yerdə yığılmış və bu musiqi bayramını, bu birlik bayramını, bu qayıdış bayramını, bu ləyaqət bayramını qeyd edirik”. Dinlədikcə də qürurdan göz yaşlarını saxlaya bilmirdi.

Abidəsi, məscidi, dağı-dərəsi, şairi, şəxsiyyəti, gülü-çiçəyi kimi, uğrunda can qoyan şəhidlərini də anırdı Xaribülbül. Ağlayırdı, lakin bu göz yaşları kədərdən çox qürur yaşlarına bənzəyirdi. Bunu onun arada bir bayatı pıçıldılarında duyurdum:

Şalım al bağlaram,
Qara yox, al bağlaram.
Qarabağda minlərimi
Mən qürurdan ağlaram.

Qürur duyurdum... Festivaldakı insanlar, bütün Azərbaycan qürur duyurdu.

Qürura bax, Şuşadan ətrafa yayılıb Qarabağ boyda olur

Yox, yox, Azərbaycan boyda olurdu. Buradan dünyaya yayılır, müharibədən sonrakı musiqi festivalı ilə bu əzəli torpaqların kimə məxsus olduğunu sərgiləyirdi. 30 il öncəki musiqi festivallarının davamı idi o Axı Şuşa festivalların keçirildiyi məkan olub. Burada, Cıdır düzündə erməni necə yallı gedə bilirdi? O yad ayaqlar, o yad nəfəslər, o naməlum musiqi Şuşanın sinəsinə yalnız dağ çəke bilirdi. Çəkdi də. Ölmək, yox olmaq əlində olsa idi, o yallıdan sonra Şuşa yer üzündən çoxdan silinmiş olardı. Lakin

ilə Heydər Əliyev deyirdi ki, biz Şuşaya qayıdacağıq, inanın ki, qayıdacağıq. O, özü inanırdı, bizi də inandırırı. Bizə də onun inamı, xalqın iradəsi əlavə güc verdi və bu gün biz buradayıq, bu müqəddəs torpaqda-yıq. Qeyd etdiyim kimi, bundan sonra bu torpaqlarda Azərbaycan xalqı əbədi yaşayacaq, bundan sonra Qarabağda Azərbaycan muğamı əbədi səslənəcəkdir.

Ardınca, “Şuşa, sən azadsan, Şuşa, biz qayıtmışıq!” kimi bənzərsiz cümlələr qarışıq musiqi Şuşanın səmasından dumanı, çəni çəkirdi. Günəş doğurdu bu yurda. Musiqi bayramına ellər sevinirdi. Dəmir yumruq bu musiqinin təsiri ilə bir daha göylərə qalxır, artıq Şuşanın yalnız səmasını seyr edə bilən yağının gözünün odunu bir daha alırdı. Burada-Şuşada daha əzəmətli, daha təsirli olurdu. Bir də ən çox təsirli olan bu idi:

Əzizim, bizim qala,
Həmişə bizim qala.
Tikmədim özüm qalam
Tikmişəm, izim qala.

44 günlük Zəfərə bərabər 2 günlük Zəfərimizin üstünə bir Zəfər də gəldi həmin günlər. Bu tarixi Zəfərlə hər il yenidən keçiriləcək “Xaribülbül” musiqi festivalı. Bu Zəfər ruhlı musiqi sədalarına ellər axışib gələcək. Düşmənin bağırtı çatladan Zəfər... Qonşuluqda pusquda durub dinlədikləri, məğlubiyyətlərinin acısını yaşadıkları musiqili Zəfər... Bir andaca təxəyyülündə hər il musiqi festivallarına yığışan insanların üzündə azad torpaqlarımızın sevinci bərq vurduqca, 30 illik həsrəti vüsal qovub qayalarından sonsuz dərələrin dibinə yuvarlandıqca, bəli, “bu qala bizim qaladır, həmişə də bizim qaladır”,- deyirəm. Bu qalanı yəni-dən bizimki edən cənab Prezidentimiz və şəhidlərimiz isə Azərbaycan tarixində qala talei, qala ömürlü şəxsiyyətlərdir: “Tikmədim ki, özüm qalam, tikmişəm, izim qala” misalı kimi...

Yeni Xaribülbül festivallarına doğru...

Mətanət Məmmədova